

город Актобе, Республика Казахстан

Существует риск того, что влияние производственных вредных факторов приведет к росту сердечно-сосудистый заболеваний в будущем.

SUMMARY

Momysheva.A.S.,AlpysbayN.E.

The frequency of diseases of the cardiovascular system¹ among the workers of the Aktobe ferroalloy plant.

Department of Patological Physiology

«West Kazakhstan Medical University named after Marat Ospanov»

Aktobe city, The Republic of Kazakhstan.

There is a risk that the influence of harmful factors from production will lead to an increase in diseases of the cardiovascular system in the future.

УДК 616.24-002.5

Шайдуллина А.А., Лекеров Н.А., Айтуарова А.А.

ӨКПЕНІҢ СУРФАКТАНТТЫҚ ЖҮЙЕСІ (ӘДЕБИ ШОЛУ)

Гистология кафедрасы

Ғылыми жетекші: м.ғ.к., профессор Темирова Г.А.

КеАҚ«Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық университет»

Ақтөбе қаласы, Қазақстан Республикасы

Кілттік сөздер: БАЗ жүйесі, туберкулез, тәжірибелік туберкулез, өкпемикропрепараты, ауа-тамшылы тосқауыл.

Өзектілігі. Өкпенің сурфактантты жүйесі – құрамында жасушадан тыс компонент немесе альвеолярлы сурфактант және сурфактант компоненттерінің синтезіне, секрециясына, қайта өңдеу мен реттеуге қатысатын көп компонентті, күрделі ұйымдастырылған жүйе. Сонымен қатар, альвеолярлы сурфактантты заттың айқын жетіспеушілігі альвеолалардың беттік керілуінің күрт жоғарылауына және дем шығару соңында төмендеуіне байланысты жедел тыныс жетіспеушілігі синдромының дамуына себеп болады.

Зерттеу мақсаты. Прогрессивті эксперименттік туберкулез жағдайында өкпенің сурфактантты жүйесін зерттеу

Материалдар және әдістер. Әдеби шолу өткізу. Өкпенің созылмалы қабынуы дисателектаздар мен ателектаздардың пайда болуымен қатар жүретіні анықталды, олардың себебі желдету мен микроциркуляцияның бұзылуымен қатар сурфактантты жүйенің морфофункционалды өзгерістері болып табылады. Осы мақсатта зерттеудің физика-химиялық, биохимиялық және морфологиялық әдістері қолданылады. Соңғыларының ішіндегі ең ақпараттысы – өкпенің сурфактантты жүйесінің жасушадан тыс және жасушалық компоненттерінің күйін бағалауға мүмкіндік беретін электронды микроскопия әдістері [1].

Нәтижелері: Сурфактант препараттары мен олардың алмастырғыштарының әсері өкпенің газ алмасу қызметін қалпына келтіруге және сурфактант тапшылығына байланысты тыныс алу жеткіліксіздігінің дамуын болдырмауға бағытталған. Сурфактанттың тағы бір қызметі – өкпе макрофагтарына белсендіруші әсер ету, ол үшін макрофагтың рецепторлық аппараты арқылы әсер ете отырып, фагоцитарлық белсенділіктің табиғи стимуляторы ретінде қызмет етеді. Туберкулездің қабынуы

өкпенің құрылымдық ұйымын бұза отырып, сурфактантты жүйеде ауысуларды тудырады. Капиллярлық өткізгіштіктің жоғарылауы жасушаішілік ісінуге және сұйықтықтың интерстицийге және альвеолалардың люменіне шығуына әкеледі. Ісік пен жасушалық пролиферация сұйықтықтың микроциркуляциясы мен альвеола қабырғасының жасушалық элементтерін қанмен қамтамасыз ету жағдайларын бұзады. Құрамында ауаның газ құрамы мен сурфактант гипофазасының өзгеруіне жауап беретін және өкпенің тыныс алу жолдарының реакциясын тудыруы мүмкін хеморецепторлар бар[2]. Туберкулезге қарсы химиотерапия жануарлардағы спецификалық қабынудың дамуын тоқтатады, бірақ оларды ұзақ қолдану. Өкпенің сурфактантты жүйесінің бұзылу дәрежесіне байланысты (мардымсыз, жергілікті; айқын және кең таралған) өкпенің туберкулез процесінен зардап шеккен сурфактант тәуелді бұзылулардың алдын алу және түзету әдісі анықталады[3].

Қорытынды. Созылмалы қабыну жағдайында щеткалы эпителиоциттердің ультрақұрылымында жасушаішілік зақымдануды көрсететін ауысулар орын алады, бұл сурфактантты өкпе жүйесінің функционалдық күйінде көрінуі мүмкін. Альвеолярлы паренхимадағы өзгерістердің дамуымен сурфактант жүйесіндегі бұзылулар туберкулез ошағымен шектесетін өкпе аймақтарында күшейеді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Сурфактантная система при туберкулезе легких. – М.: ФГБУ «ЦНИИТ» РАМН, - 2013 – 265 с. ил. 52.
2. Ерохин В.В., Лепеха Л.Н., Ерохина М.В., Ловачева О.В. Сурфактантная система при туберкулезе легких. – М.: ФГБУ. «ЦНИИТ» РАМН, - 2013 – 265 с. ил. 52. (Б. 8, 79, 109, 119).
3. Ловачева О.В., Черниченко Н.В., Евгущенко Г.В., Лепеха Л.Н., Ерохин В.В. Результаты применения препарата сурфактанта в комплексной терапии больных деструктивным туберкулезом легких. //«Проблемы туберкулеза и болезней легких» №10, 2006, с 12-17.

РЕЗЮМЕ

Шайдуллина А.А., Лекеров Н.А., Айтұарова А.А.

Сурфактантная система легких

Кафедра гистологии

м.ғ.к., профессор Темирова Г.А.

Некоммерческое акционерное общество Западно-Казахстанский медицинский университет имени Марата Оспанова, город Актобе, Республика Казахстан.

Сурфактантная система обеспечивает защиту и нормальное функционирование альвеол в процессе дыхания. Литературный обзор показывает результаты исследования, что туберкулезное воспаление, нарушая структурную организацию легких, вызывает сдвиги и в сурфактантной системе, выраженность которых зависит от степени повреждения альвеолярной паренхимы.

SUMMARY

Shaidullina A.A., Lekerov N.A., Aituarova A.A., Maksotova N.M., Belentbay S.K.

Surfactant lung system

Department of Histology

PhD, Associate Professor Temirova G.A.

Non-profit Joint Stock Company West Kazakhstan Medical University named after Marat Ospanov, Aktobe, Republic of Kazakhstan.

The surfactant system provides protection and normal functioning of the alveoli during respiration. The results of the study showed that tuberculosis inflammation, disrupting